

WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
prof. dr hab. Piotr Gliński

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

odpowiadając na interpelację nr 29004 Państwa Posłów Tadeusza Aziewiczza i Agnieszki Pomaskiej z 8 grudnia 2021 roku w sprawie potrzeby ochrony uczelni artystycznych przed autocenzurą, na przykładzie konfliktu w Akademii Muzycznej w Gdańsku, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Na wstępie pozwalam sobie przypomnieć, że zgodnie z art. 70 ust. 5 Konstytucji RP szkołom wyższym zapewnia się autonomię na zasadach określonych w ustawie. Zakres autonomii uczelni, w tym również uczelni artystycznych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, określony został w przepisach ustawy z 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”. Zgodnie z tymi przepisami autonomia uczelni należy do podstaw systemu szkolnictwa wyższego i nauki (art. 3 ust. 1 ustawy), a organy władzy publicznej mogą podejmować rozstrzygnięcia dotyczące uczelni, które są autonomiczne, tylko w przypadkach przewidzianych w ustawach (art. 9 ust. 2 i 5 ustawy). Należy również zauważyć, że minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, podobnie jak minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, sprawuje w stosunku do uczelni jedynie nadzór w zakresie zgodności ich działania z przepisami prawa oraz prawidłowości wydatkowania środków publicznych (art. 426 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 433 ust. 2 ustawy).

Ustawodawca, określając w ustawie zakres autonomii uczelni, powierzył rektorowi w szczególności zadania: zarządzania uczelnią, zapewniania w uczelni poszanowania wolności słowa, nauczania, badań naukowych, ogłaszania ich wyników, a także debaty akademickiej organizowanej przez członków wspólnoty uczelni z zachowaniem zasad pluralizmu światopoglądowego i przepisów porządkowych uczelni, a także prowadzenia polityki

kadrowej w uczelni oraz zapewniania wykonywania przepisów obowiązujących w uczelni (art. 23 ust. 2 pkt 2, 2a, 7 i 11 ustawy).

W ustawie określono również szczegółowo zasady odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli akademickich, powierzając zadania w tym zakresie rzecznikom dyscyplinarnym oraz komisjom dyscyplinarnym (dział VII ustawy), wskazując także na właściwość sądów pracy w sytuacji sporu między pracownikiem a uczelnią jako pracodawcą (art. 147 ust. 2 ustawy).

Zważywszy na powyższe zasady dotyczące zakresu autonomii uczelni, ewentualne podjęcie działań mediacyjnych przez ministra nadzorującego uczelnię, w sprawach pozostawionych przez ustawodawcę w zakresie jej autonomii, mogłyby nastąpić jedynie na wniosek jednej ze stron konfliktu, przy wyraźnie wyrażonej zgodzie władz uczelni.

Odnosząc się do drugiego pytania zadanego w przedmiotowej interpelacji, pragnę wyjaśnić, że uczelnie artystyczne otrzymują przyznane przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego środki finansowe w formie subwencji na następujące zadania:

- 1) utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego, w tym:
 - a) kształcenie studentów na studiach stacjonarnych,
 - b) utrzymanie i rozwój uczelni, w tym domów i stołówek studenckich, oraz realizację inwestycji w obszarze działalności dydaktycznej,
 - c) rozwój zawodowy pracowników uczelni;
- 2) utrzymanie i rozwój potencjału badawczego, w tym:
 - a) prowadzenie działalności naukowej,
 - b) realizację inwestycji w obszarze działalności badawczej,
 - c) kształcenie w szkole doktorskiej,
 - d) komercjalizację wyników działalności naukowej oraz know-how związanego z tymi wynikami;

(art. 365, art. 366 ust. 2, art. 460 ust. 4 oraz art. 462 ustawy).

Wysokość subwencji w tym zakresie jest ustalana na podstawie algorytmu określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie sposobu podziału środków finansowych dla uczelni artystycznych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego, potencjału badawczego oraz na zadania związane z działalnością kulturalną (Dz. U. z 2019 r. poz. 91 z późn. zm.).

Brak jest podstaw prawnych do obniżenia czy nieprzekazania uczelni artystycznej subwencji w wysokości określonej zgodnie z powyższym algorytmem.

W uzasadnionych przypadkach minister może dokonać zwiększenia wysokości subwencji przyznanej ze środków finansowych, uwzględniając potrzeby związane z kształceniem lub działalnością naukową, w szczególności z:

- 1) realizacją zadania szczególnie istotnego dla polityki naukowej państwa;
- 2) wystąpieniem zdarzenia losowego zakłócającego lub uniemożliwiającego prawidłowe prowadzenie kształcenia lub działalności naukowej.

Minister może dokonać zwiększenia wysokości subwencji przyznanej ze środków finansowych, uwzględniając wysokość środków finansowych pozostających w jego dyspozycji oraz rodzaj podmiotu systemu szkolnictwa wyższego i nauki lub jakość prowadzonego kształcenia, lub działalności naukowej (art. 368 ust. 8 i 9 w zw. z art. 435 ust. 1 pkt 1 ustawy).

Z poważaniem
z up. MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
SEKRETARZ STANU

Jarosław Sellin